

OSA 1. KAASUPALLOMATKA TANSKANSAARELTA

11.7.1897

Sää: Lämpötila +0,4–+5,9, tuuli 9 m/s, koettu lämpötila –6–+1, heikkoa sumua, sakenee iltaa kohti.

Ravinto: Olutta. Lounaaksi voileipiä, lämmintä lihalientä makaronien kera. Illalla kahvia.

Fyysinen toiminta: ---

Henkinen tila: Strindberg: *Mukava tunnelma*. Andrée: *Loistava henki*.

Oireet/vammat: ---

Lääkitys: ---

Muuta: Painolastia heitetään.

Kommentti: He tuntuvat olevan iloisia päästyään matkaan, huolimatta kohtalokkaasta lähdössä tapahtuneesta virheestä, kun Kotka menetti laahausköydet.

.....

12.7.1897

Sää: Lämpötila +0,2, luoteis-/länsituulta 3,6 m/s, myöhemmin tuuletonta, koettu lämpötila –4–+0,2.

Ravinto: He eivät syö mitään 17 tuntiin. Aamiaiseksi keitetään kahvia. Lounaasta ei merkintöjä, iltapalasta ei merkintöjä.

Fyysinen toiminta:

Henkinen tila: Andrée: *Henki hyvä. En voi kieltää, että meitä kaikkia kolmea hallitsee ylpeyden tunne*.

Oireet/vammat: ---

Lääkitys: ---

Muuta: Pohjoisnapapoiju heitetään pois painolastina.* Illalla pallo tömähtää jäähän viiden minuutin välein. Klo 22.00 pallo pysähtyy tyystin, laahausköysi on tarttunut jäälohkareeseen.

Kommentti: *Ovatko he jo tässä vaiheessa tajunneet, että he eivät pääse perille Pohjoisnavalle?

.....

13.7.1897

Sää: Lämpötila 0 astetta, luoteistuulta 2,1 m/s, koettu lämpötila –3, tihkusa-detta, joka muodostaa huurretta palloköysiin, sakeaa sumua.

Ravinto: Aamiaisesta ei merkintöjä. Lounaaksi Hotch Potch -keittoa, chateaubriand, Kronans extra -olutta, suklaata ja keksejä, keksejä ja vadelmamehua sekä vettä. Iltapalasta ei merkintöjä.

Fyysinen toiminta: ---

Henkinen tila: ---

Oireet/vammat: Strindbergillä matkapahoinvointia, oksentaa, jalat palelevat. Andrée saa kovan iskun päähänsä (epäselvää mistä).

Lääkitys: ---

Muuta: Palo paikallaan yöllä, 13 tunnin jälkeen se vapautuu mutta törmää alinomaa jäähän. Painolastia heitetään. Strindberg vaihtaa kengät turkisvuorisiin nahkakalosseihin.
Kommentti: ---

OSA 2. JÄÄLLÄ. 82°56' N, 29°52' E

14.7.1897

Sää: Lämpötila +0,2, luoteistuulta, sademäärä 10, hahtuvapilveä/sadepilveä, melko selkeää.

Ravinto: Ei merkintöjä. (Seuraavalla viikolla muonaa on runsaasti.)

Fyysinen toiminta: Pallon venttiilit avataan. He laskeutuvat jälle. 7 tuntia kovaa työtä.

Henkinen tila: ---

Oireet/vammat: Väsyneitä, nälkäisiä.

Lääkitys: ---

Muuta: Strindberg valokuvaa retkikunnan jäällä.

Kommentti: Strindbergin valokuvaustehtävä on äkillisesti muuttunut ekstrovertistä introvertiksi, hän kääntää kameran.

.....

15.7.1897

Sää: Lämpötila +0,2, luoteistuulta 4,4 m/s, koettu lämpötila -4, sademäärä 10, tiheksadetta.

Ravinto: Ei merkintöjä.

Fyysinen toiminta: Liikkumatta paikoillaan.

Henkinen tila: ---

Oireet/vammat: ---

Lääkitys: ---

Muuta: ---

Kommentti: ---

.....

16.7.1897

Sää: Lämpötila +0,25, luoteistuulta 3,6 m/s, koettu lämpötila -4, lumisadetta 10, sakeaa sumua.

Ravinto: Ei merkintöjä.

Fyysinen toiminta: Liikkumatta paikoillaan.

Henkinen tila: Strindberg: *Huoleton päivä*.*

Oireet/vammat: ---

Lääkitys: ---

Muuta: ---

Kommentti: *Voiko tästä päätellä, että muut päivät eivät ole yhtä huolettomia?

.....

17.7.1897

Sää: Lämpötila +0,1, luoteistuulta 5 m/s, koettu lämpötila -4, lumisadetta 10, melko selkeää.

Ravinto: Ei merkintöjä.

Fyysinen toiminta: Liikkumatta paikoillaan.

Henkinen tila: Strindberg: *Huoleton päivä*.

Oireet/vammat: ---

Lääkitys:---

Muuta: Muonainventaari jossain vaiheessa 17.–19.7.

Kommentti: ---

.....

18.7.1897

Sää: Lämpötila +0,5, luoteistuulta 4,5 m/s, koettu lämpötila –4, lumisadetta 10, melko selkeää.

Ravinto: Ei merkintöjä.

Fyysinen toiminta: Liikkumatta paikoillaan.

Henkinen tila: Strindberg: *Huoleton päivä*.

Oireet/vammat: ---

Lääkitys: ---

Muuta: ---

Kommentti: ---

.....

19.7.1897

Sää: Lämpötila –1, lounaistuulta 4,0 m/s, koettu lämpötila –6, sakeaa sumua.

Ravinto: Ei merkintöjä.

Fyysinen toiminta: Liikkumatta paikoillaan.

Henkinen tila: ---

Oireet/vammat: ---

Lääkitys: ---

Muuta: Andrée ampuu jääkarhun (nro 1).

Kommentti: ---

.....

20.7.1897

Sää: Lämpötila +0,7, lounaistuulta 4,8 m/s, koettu lämpötila –6, lumisadetta 10.

Ravinto: Ei merkintöjä.

Fyysinen toiminta: Liikkumatta paikoillaan.

Henkinen tila: ---

Oireet/vammat: ---

Lääkitys: ---

Muuta: ---

Kommentti: ---

.....

21.7.1897

Sää: Lämpötila +0,7, lounaistuulta 2,8 m/s, koettu lämpötila –4, aurinkoista, pilviä.

Ravinto: Valmistetaan jääkarhua (nro 1).

Fyysinen toiminta: Liikkumatta paikoillaan. Reet lastataan.

Henkinen tila: ---

Oireet/vammat: ---

Lääkitys: ---

Muuta: ---

Kommentti: ---

OSA 3. JÄÄVAELLUS KOHTI VARIKKOA, JOKA ON FLORAN NIEMELLÄ FRANS JOOSEFIN MAALLA

22.7.1897

Sää: Lämpötila -0,6, kaakkoistuulta 4,0 m/s, koettu lämpötila -5, sakeaa sumua.

Ravinto: Ei merkintöjä.

Fyysinen toiminta: He alkavat vaeltaa kiinteätä maata kohti. Reet ovat raskaita.

Andréen reki painaa 210,8 kg.* Strindbergin reki suistuu veteen.

Henkinen tila: Strindberg: *Hyvässä sovussa.*

Oireet/vammat: ---

Lääkitys: ---

Muuta: Jo kolmen tunnin kuluttua heidän on vaihdettava taktiikkaa ja autettava toisiaan vetämään yksi reki kerrallaan, koska niiden kuorma on niin raskas.

Kommentti: *Nykypäivän naparetkillä vedetään korkeintaan kaksi kertaa omaa ruumiinpainoa vastaavaa lastia.

.....

23.7.1897

Sää: Lämpötila -1,5, kaakkoistuulta 2,8 m/s, koettu lämpötila -5, aurinkoista. Myöhemmin sumua ja kovaa tuulta.

Ravinto: Aamiaisesta ei merkintöjä. Niukka lounas. Iltapalaksi hernekeittoa, korppuja, lihaliemikapseli, Rosseaun lihajauhoa.

Fyysinen toiminta: Reet raskaita. Vaikeita jäävyliä.

Henkinen tila: Strindberg: *Andrée ja minä eri mieltä väylän ylityksestä.*

Oireet/vammat: ---

Lääkitys: ---

Muuta: ---

Kommentti: ---

.....

24.7.1897

Sää: Lämpötila +0,5, lounaistuulta 4,75 m/s, koettu lämpötila -4, lumisadetta 10, pilvistä.

Ravinto: Aamiaisesta ei merkintöjä. Niukka lounas. Iltapalaksi Rosseaun lihajauhosta tehtyä keittoa, joka ei varsinaisesti ollut hyvää (Strindbergin sanoin), kahvia, juustovoi-leipiä, keksejä, mehua, karamelleja.

Fyysinen toiminta: Reet raskaita.

Henkinen tila: Andrée: *Taival vaikea ja olemme aivan uupuneita.* Strindberg: *Nyt me etenemme niin hitaasti, että kenties emme ehdi perille Floran niemelle talveksi vaan joudumme viettämään talven Nansenin tavoin maakuopassa – raastaa minuakin asiaa ajatella.*

Oireet/vammat: Uupuneita.

Lääkitys: ---

Muuta: ---

Kommentti: Jo jäävaelluksen kolmantena päivän Andrée on huolissaan rekien kestävydestä.

.....

25.7.1897

Sää: Lämpötila +0,4, etelätuulta 1,1 m/s, koettu lämpötila -4, pilvistä, lunta ja vettä sataa koko yön.

Ravinto: Aamiaiseksi kaakaota maitotiivisteestä, keksejä ja voileipiä, mehua. Lounaasta ei mainintaa, iltapalasta ei mainintaa.

Fyysinen toiminta: He pysyttelevät teltan sisällä puoli päivää ja torkkuvat.

Henkinen tila: Strindberg: *Mieli korkealla.* Andrée: *Strindberg putoaa veteen ja on silminnähden hengenvaarassa.*

Oireet/vammat: ---

Lääkitys: ---

Muuta: Anna Charlier täyttää 26 vuotta. Kaksi jääkarhua (emo ja poikanen) vierailevat leirissä yöllä. * Yhtään jääkarhua ei ammuta.

Kommentti: *Nykyisillä naparetkillä jääkarhuja vastaan suojaudutaan sekä varoitussidoilla että koirilla.

.....

26.7.1897

Sää: Lämpötila +0,4, pohjoistuulta 1,5 m/s, koettu lämpötila -1, sademäärä 10, sataa kun he klo 12 heräävät, sakeaa sumua.

Ravinto: Kaakaota maitotiivisteellä, keksejä ja voileipiä. Lounaaksi jääkarhupihviä.

Andrée: *Karhupihvi suurenmoinen, liha yhden tunnin merivedessä.* * Iltapalasta ei mainintaa.

Fyysinen toiminta: Liikkumatta, he pysyttelevät sisällä teltassa ja torkkuvat. Reet lastataan uudelleen.

Henkinen tila: Andrée: *Pohjoistuulta, hurraa.* (Tuuli on vihdoinkin kääntynyt pohjoiseksi.) *Outoja tuntemuksia ja yletön syöminen vähenemässä.* (Ruokaa ja varusteita jätetään jäälle.)

Oireet/vammat: ---

Lääkitys: ---

Muuta: Tähän päivään asti kaikki kolme ovat vetäneet yhtä rekeä ja sen jälkeen hakenneet seuraavan jne. Reet pakataan uudelleen – mukaan otetaan muonaa, joka riittää 45 päiväksi. Strindberg ampuu jääkarhun (nro 2).

Kommentti: *Tämä valmistustapa oli ruokatutkijoiden mukaan moderni 1800-luvun lopulla. He tajuavat kulkevansa liian hitaasti raskaasti lastattujen rekien kanssa.

.....

27.7.1897

Sää: Lämpötila -1, luoteistuulta 5,75 m/s, koettu lämpötila -7, lumisadetta 10. Kovaa tuulta.

Ravinto: Jääkarhunlihaa. Lihajauhoa säännöstellään. Suuremmat leipäannokset. Illalla sisällä teltassa nautitaan samppanjaa, * voileipäkeksejä ja hunajaa.

Fyysinen toiminta: Andrée: *Erityisesti F:lle poikkeuksellisen rasittava päiväurakka.*

Henkinen tila: Andrée: *Jopa Fränkel valitteli väsymystä.* **

Oireet/vammat: Fränkelia väsyttää.

Lääkitys: ---

Muuta: Fränkel ampuu jääkarhun (nro 3). Andrée'n reki painaa nyt 129,5 kg, Fränkelin 144,6 kg. Fränkelin reki katkeaa (kuuden päivän rekiretken jälkeen) ja korjataan.

Kommentti: Vaikka he ovat keventäneet rekiä ja levänneet koko edellisen päivän, he ovat väsyneitä. Fränkel oli retkikunnan jäsenistä se, jolla katsottiin olevan parhaat fyysiset edellytykset. Onko hän jo nyt jonkin sairauden heikentämä? *Mukana olleet samppanjapullot uhrataan täällä! ** Andrée ja Strindberg ovat siis valitelleet väsymystä jo aiemmin.

.....

28.7.1897

Sää: Lämpötila -1,8, luoteistuulta 4,4 m/s, koettu lämpötila -7, lumisadetta 10, sumua.

Ravinto: Jääkarhunlihaa.

Fyysinen toiminta: Vaellusta. Aletaan käyttää lumikenkiä. 16 tuntia jäävaellusta.

Henkinen tila: ---

Oireet/vammat: ---

Lääkitys: ---

Muuta: Andrée: *Tuuli tuntuu kovasti.* Reet on huollettava ja hiottava.

Kommentti: Toistaiseksi kylmin päivä.

.....

29.7.1897

Sää: Lämpötila 0, pohjoistuulta 1,9 m/s, koettu lämpötila -2, sademäärä 10, hahtuvapilveä, sakeaa sumua.

Ravinto: Jääkarhunlihaa.

Fyysinen toiminta: Jäävaellusta.

Henkinen tila: ---

Oireet/vammat: ---

Lääkitys: ---

Muuta: ---

Kommentti: ---

.....

30.7.1897

Sää: Lämpötila +0,8, pohjoistuulta 6 m/s, koettu lämpötila -4, sademäärä 10, yöllä sataa, sumua.

Ravinto: Andrée päivittäisistä rutiineista: *Karhunpaistia nyt 2 krt päivittäin.* Fränkel tekee voileipiä.

Fyysinen toiminta: Jäävaellusta. Andrée putoaa veteen.

Henkinen tila: Andrée: *Erikoisen työläs päivä.* Nukkumaan menon aikaan kaikki täysin uupuneita.

Oireet/vammat: Fränkelillä ensioireita lumisokeudesta.

Lääkitys: ---

Muuta: Päivä aloitetaan tavallisesti kenkien rasvaamisella. *

Kommentti: Lumisokeutta vai jonkin sairauden/tartunnan oireita? Tryden (joka on esittänyt teorian trikiineistä) mukaan lumisokeus on yksi trikinoosin ensimmäisistä merkeistä. *Kengät ovat märät jo nyt kulkupinnan takia.

.....

31.7.1897

Sää: Lämpötila +0,6, pohjoistuulta 3,5 m/s, koettu lämpötila -3, sumua.

Ravinto: Jääkarhunlihaa 2 krt päivittäin.

Fyysinen toiminta: Kulku polvia myöten lumessa. Strindberg putoaa veteen.

Henkinen tila: Andrée (jään ajelehtimisesta): *Tämä ei ole rohkaisevaa.* (Ryhmästä)

Mieliala ja tunnelma hyvä. Strindberg kirjoittaa viimeisen kirjeen Annalle mutta lopettaa kesken.

Oireet/vammat: ---

Lääkitys: ---

Muuta: Illan astronomisessa paikanmäärittäyksessä he huomaavat ajelehtineensa jään mukana nyt nopeammin länteen kuin ovat kävelleet itään.

Kommentti: Viimeinen kirje Nilsiltä Annalle.

.....

1.8.1897

Sää: Lämpötila +0,5, luoteistuulta 3,8 m/s, koettu lämpötila -4, sademäärä 1, harsopilveä, sakeaa sumua.

Ravinto: Jääkarhunliha alkaa loppua.

Fyysinen toiminta: Strindberg: *Hyvä marssi 8 km.*

Henkinen tila: ---

Oireet/vammat: ---

Lääkitys: ---

Muuta: vaikka he vaeltavat etelään, he ajelehtivat pohjoiseen jään mukana. Andrée:

*Sukien kuivaaminen käy parhaiten laittamalla ne villasukkien sisään.**

Kommentti: *Heidän jalkansa ovat siis märät.

.....

2.8.1897

Sää: Lämpötila -0,4, pohjoistuulta 1,9 m/s, myöhemmin tyyntä, koettu lämpötila -3—0,4, sademäärä 10, harsopilveä.

Ravinto: Viimeiset jääkarhunlihat syödään. Ammutaan uusi jääkarhu, josta otetaan lihan lisäksi selän sisäfilee sekä munuainen (1/2 kg), kieli ja kylkilihat.

Fyysinen toiminta: Poikkeuksellisen vaikea maasto.

Henkinen tila: He heräävät tavallista väsyneimpinä huolimatta edellisen päivän hyvästä maastosta.

Oireet/vammat: ---

Lääkitys: ---

Muuta: Strindberg: *Kesäpäivä.* Andrée: *Selkeää, tyyntä ja kuumaa koko päivän.* Andrée ampuu uuden jääkarhun (nro 4).

Kommentti: Toistaiseksi yksi lämpimimmistä päivistä – tuuli ei lisää pakkasen purevuutta. Nyt he syövät jääkarhusta myös kielen ja munuaisen.

.....

3.8.1897

Sää: Lämpötila +0,4, itätuulta 0,35 m/s, koettu lämpötila +0,4, horisontissa sumua. 3. päivän vastaisena yönä teltan kuumuus piinaa heitä pahoin, aurinko paistaa (keskiyön aurinko) ja on melkein täysin tyyntä.

Ravinto: Jääkarhunlihaa. Andrée (jääkarhusta):...*sitkeää kuin nahkakalossi.*

Fyysinen toiminta: Jäävaellusta. Jää on hirveää.

Henkinen tila: Andrée: *Minun vanhasta karhustani lasketaan paljon leikkiä, F. selitti sen olevan napaseutujen vanhin karhu.*

Oireet/vammat: ---

Lääkitys: ---

Muuta: On niin lämmin, että he vetävät rekiä ilman päällystakkia. Sää sallii myös suuri-mittaisen vaatteiden kuivattamisen. Tänään he syövät "ulkona" ts. eivät teltassa.

Kommentti: Toistaiseksi lämpimin päivä. Ulkona on niin lämmin, että he voivat kuivata vaatteita. Vertaa Nansenin jäävaellukseen: 13 asteen pakkasessa Nansenia piinaa teltassa kuumuus, kun hän yrittää nukkua.

.....

4.8.1897

Sää: Lämpötila -2,2, tuuli 1,25 m/s, koettu lämpötila -2,2, untuva-/hahtuvapilveä, sademäärä 6.

Ravinto: Aamiainen: Jääkarhupihvejä ja kovaa leipää, lactoserin-kaakaota [suklaajuomaa, jossa ravintolisää] ja keksejä. Lounaaksi keksejä, voita, juustoa, sulatettua lunta. Fyysinen toiminta: 12 tunnin jäävaellus.

Henkinen tila: ---

Oireet/vammat: ---

Lääkitys: ---

Muuta: Korput ja leipä likomärkiä. He muuttavat kurssia huomatessaan ajalehtivansa jäiden mukana aivan väärään suuntaan. Andrée: ...*yksimielisiä siitä, että seuraava vaellus aloitetaan ottamalla kurssi kohti Seitsensaaria, jonne toivomme pääsevämmme 6 tai 7 viikossa.**

Kommentti: *Kuusi viikkoa tästä päivästä eteenpäin he ovat päässeet vain 120 kilometriä lähemmäksi määränpäättään. Seitsensaarille on vielä 460 kilometriä.

OSA 4. JÄÄVAELLUS UUDELLA KURSSILLA KOHTI SEITSENSAARIA (JONNE ON SIJOITETTU PIENEMPI VARIKKO).

5.8.1897

Sää: Lämpötila -2,2, luoteistuulta 2 m/s, koettu lämpötila -5, horisontissa sumua.

Ravinto: Ilta-ateriaksi jääkarhunlihalientä ja Potage d'Oiselle (Stauffer), voileipiä, keksejä, kirsikkamehua ja vettä. Aamiaiseksi sekalaista jääkarhunlihaa (kylkipaloja, kyljyksiä ja munuaista), 4 palaa leipää, kahvia ja keksejä (Milk, 6 kpl).

Fyysinen toiminta: Heidän on ryömittävä nelinkontin, koska jää on niin vaikeakulkuista.

Henkinen tila: Andrée: *Tänään oli vaikea päivä.*

Oireet/vammat: ---

Lääkitys: ---

Muuta: Muonainventaari osoittaa, että heidän on säästettävä, eritoten leipää. Andrée: *Lämpötila laskee koko ajan alemmaksi ja jokaista yötä astetta kohti ryöhimme yhä syvemmälle makuupussiin.*

Kommentti: ---

6.8.1897

Sää: Lämpötila +0,8, luoteistuulta 1,8 m/s, koettu lämpötila -1, pilvistä, sakeaa sumua.

Ravinto: Lounaaksi keksejä (7), leipää (8), voita, vettä. Ilta-ateriaksi erilaista jääkarhunlihaa $\frac{3}{4}$ kg (kylkipaistia ja kieltä), leipää ja keksejä, Mellins food -velliä. Aamiaiseksi erilaista jääkarhunlihaa $\frac{3}{4}$ kg, leipää (2), kahvia ja keksejä (6 kpl).

Fyysinen toiminta: Jäävaellusta 14–15 tuntia. Lumi vaikeaa. He liukastelevat samalla kun reet uppoavat syvälle lumeen. Reet kaatuilevat.

Henkinen tila: Fränkel vitsailee.

Oireet/vammat: Andrée: *Jalat liukastelevat ja kaadumme helposti.* Andrée: *Me olemme hyvin väsyneitä, nyt kun me menemme nukkumaan.*

Lääkitys: ---

Muuta: ---

Kommentti: Andrée: *Tuuli tulee melkein suoraan päin meitä ja on luultavasti vienyt meitä yhtä paljon takaisinpäin.* Andrée: *Karhun liha on nyt oikein hyvää kun siitä on tullut vanhaa.*

7.8.1897

Sää: Lämpötila 0, lounaistuulta 4 m/s, koettu lämpötila -4, lumisadetta 10, sumua.

Ravinto: Lounaaksi (yöllä) 4 leipää ja 7 keksiä ja voita kullekin, vettä. Ilta-ateriaksi (aamupäivällä) 1 kg jääkarhunlihaa, hernesosetta (Stauffer), leipää ja keksejä.

Fyysinen toiminta: Jäävaellusta.

Henkinen tila: ---

Oireet/vammat: Andrée: *...heräsimme lopultakin ja tunsimme itsemme täysin levänneiksi.**

Lääkitys: ---

Muuta: Myöhemmin päivällä he tajuaavat, että he eivät pääse yhtään mihinkään, vaan heidän on muutettava jälleen kurssia.

Kommentti: *Oli siis jo kauan siitä, kun he tunsivat näin.

8.8.1897

Sää: Lämpötila -0,4, lounaistuulta 5,1 m/s, koettu lämpötila -5, sumua.

Ravinto: Aamiaiseksi jääkarhupihvejä 0,3 kg kullekin, 2 leipäpalaa kullekin, lactose-rin-kaakaota ja 6 keksiä kullekin. Lounaaksi tavallista säännösteltyä leipää, voita, juustoa ja "cakes". Ilta-ateriaksi 0,4 kg jääkarhunlihaa kullekin, velliä (Mellins) + keksejä, 2 leipäpalaa kullekin.

Fyysinen toiminta: Jäävaellusta, melko hyvä jää.

Henkinen tila: Vitsailua ja ruoassa poronkarvoja (makuupussista).

Oireet/vammat: Lämmintä (ainakin Andréella). Andrée: *Nenä vuotaa jatkuvasti meillä kaikilla kolmella. Pysyvä limakalvontulehdus.**

Lääkitys: ---

Muuta: Andrée toivoo, että hänellä olisi ollut kesätakki. Andrée mainitsee, että hän ei käytä silmälasia voimakkaassa auringonpaisteessa. Puristaa sen sijaan silmät kiinni.

Kommentti: Andréella on lämmin huolimatta pakkasesta ja 5 m/s tuulesta. Nyt on toki helpompi pysyä lämpimänä, kun jää on parempi eikä heidän tarvitse koko ajan pysähdellä. *Johtuuko nuha tuulesta vai sairaudesta? Sen on ollut jatkuttava vähintään pari päivää.

.....
9.8.1897

Sää: Lämpötila -0,9, lounaistuulta 4,6 m/s, koettu lämpötila -6, sumua horisontin liepeillä.

Ravinto: Aamiaiseksi jääkarhunlihaa 0,27 kg kullekin, kaksi leipää. Kahvia, joka on keitetty uudesta kahvista ja poroista sekä 1,5 litrasta vettä ja vähästä maidosta. Keksejä (6 kpl, Milk). Lounaaksi leipää, keksiä, voita, juustoa. Ilta-ateriaksi Cloettan lihajauhoa, suklaata, leipää, keksejä ja voita.

Fyysinen toiminta: Jäävaellus 18 tuntia. Kulkupinta kamala. He kulkevat vedessä.

Henkinen tila: Andrée: *Hieno kaunis karhu lähestyi meitä mutta pakeni. Meidän suureksi suruksemme ja vahingoksemme, sillä meillä ei ole enää juurikaan karhunlihaa.*

Oireet/vammat: Kaikki ovat uuvuksissa. Fränkelilla on ripuli. Andrée: *Fränkelilla on ripuli toistamiseen eikä hänen moraalisista voimistaan näytä olevan enää paljoakaan jäljellä.**

Lääkitys: Fränkelille oopiumia.

Muuta: Strindbergin kivääri epäkunnossa, he tekevät monta tuntia työtä saadakseen sen kuntoon. Jääkarhunliha alkaa loppua. Hyydettä.

Kommentti: Koska Fränkelilla on ripuli ensimmäisen kerran? Sitä ei mainita päiväkirjoissa. *Alateksti! Mitä hän itse asiassa tarkoittaa? Hyyde kastelee jalat.

.....
10.8.1897

Sää: Lämpötila +1,2, lounaistuulta 3 m/s, koettu lämpötila -2, sademäärä 10, hahtuvapilveä.

Ravinto: Aamiaiseksi jääkarhunlihaa, leipää, Mellins food -velliä. Lounaaksi kovaa leipää ja voita, sardiineja, keksiä ja juustoa. Ilta-ateriaksi jääkarhunlihaa 0,75 kg ja Battyn kastiketta [kylmä, makea jälkiruokakastike], lihalientä ja keksejä, Staufferin mantelitorttua.

Fyysinen toiminta: Väsyttävä jäävaellus. Maasto poikkeuksellisen vaikea. Andrée: *Me olemme menneet telttaan vain 7 tunnin marssin jälkeen, mutta se oli niin kamalan väsyttävä.*

Henkinen tila: Andrée: *Olemme juhlineet sen takia, että olemme päässeet 82. piirin alapuolelle.*

Oireet/vammat: Fränkelin vatsakivut ohi.

Lääkitys: ---

Muuta: Rekien inventointi. Andréen reki painaa 134,2 kg, Strindbergin 141 kg, Fränkelin 153,8 kg. Fränkelin reen painoa vähennetään nyt 24 kg. Kurssia muutetaan jälleen. Kommentti: Fränkel on tähän saakka vetänyt huomattavasti raskaampaa rekeä kuin muut.

11.8.1897

Sää: Lämpötila -1,6, lounaistuulta 3,0 m/s, koettu lämpötila: -5, sumua horisontin liepeillä, zenitiissä kirkasta.

Ravinto: Aamiaiseksi jääkarhunlihaa, leipää, kahvia, keksejä. Lounaaksi leipää, voita, keksejä, juustoa.

Fyysinen toiminta: Andrée putoaa veteen. Strindberg tyrkkää Fränkelin rekeä päin, vene rikkoutuu.

Henkinen tila: Andrée: *Kun ilta tuli, emme olleet ollenkaan tyytyväisiä.*

Oireet/vammat: ---

Lääkitys: ---

Muuta: Fränkel ampuu jäälokin. Fränkel uskoo hetken näkevänsä maata. (He etsivät katseellaan Gillisin maata. *)

Kommentti: *He ovat kuulleet puhuttavan Gillisin maasta, saaresta, jota ei todellisuudessa ole olemassa.

.....

12.8.1897

Sää: Lämpötila -1,6, lounaistuulta 4,1 m/s, koettu lämpötila -6, sumua.

Ravinto: Ilta-ateriaksi jääkarhunlihaa 0,75 kg, lactoserin-kaakaota. Aamiaiseksi jääkarhunlihaa 0,7 kg, Fränkelin edellisenä päivänä ampumaa jäälokkia (hyvää), Mellins food-velliä. Lounaaksi leipää, voita, keksejä, juustoa.

Fyysinen toiminta: Hieman parempi maasto, tavallista lyhyempi jäävaellus.

Henkinen tila: ---

Oireet/vammat: ---

Lääkitys: ---

Muuta: He odottavat myös tänä päivänä näkevänsä pian Gillisin maan kiikareilla. Nyt heillä on jääkarhunlihaa enää yhdelle aterialle ja he yrittävät ampua hylkeen.

Kommentti: ---

.....

13.8.1897

Sää: Lämpötila +0,7, länsituulta 1,85 m/s, koettu lämpötila -1, lumisadetta 10.

Ravinto: Ilta-ateriaksi jääkarhunlihaa 0,4 kg, 2 palaa leipää kullekin, Potagea carfeuil Stauffer-keksin kera (6 kullekin). Aamiaiseksi jääkarhunlihaa 0,6 kg (viimeinen annos), 2 palaa kovaa leipää, kahvia ja keksiä. Lounaaksi leipää, voita, sardiineja, juustoa, cakes. Fyysinen toiminta: Lihojen irrottelu ja paloittelu tekee jäävaelluksesta tavallista lyhyemmän.

Henkinen tila: Andrée (ammutuista karhuista): *Karavaanin valtasi suuri ilo.*

Oireet/vammat: ---

Lääkitys: ---

Muuta: Andrée ampuu jäälokin. Yhdessä he kaatavat yhden jääkarhuemon (nro 5) ja kaksi pentua (nrot 6 ja 7). Andrée (jääkarhuista): *... me pidimme sydäntä, aivoja ja muunlaisia sekä jossain erityisen hyvänmakuisina. Myös kieli on hyvinkin talteen ottamisen arvoinen. Kylkiluiden liha on loistavaa.* Maasto alkaa repiä Andréen kengät rikki.

Kommentti: Heillä on nyt 42 kg jääkarhunlihaa, jonka pitäisi riittää 23 päiväksi. He laskevat syövänsä sitä joka päivä 600 grammaa kukin.

14.8.1897

Sää: Lämpötila -1,6, etelätuulta 2,1 m/s, koettu lämpötila -4, lumisadetta 10.

Ravinto: Ilta-ateriaksi tuoretta jääkarhunlihaa, sydäntä, aivoja (1,5 kg), kylkipaistia. Lihaisaa jääkarhunlihaliientä, lisäksi leipää ja wheatmeal-keksejä. Aamiaiseksi erilaisia paistettuja lihoja: jääkarhunlihaa, kylkiluita, sydäntä, aivoja, munuaisia sekä jäälökkia (leipää), kahvia ja wheatmeal-keksejä.

Fyysinen toiminta: ---

Henkinen tila: ---

Oireet/vammat: ---

Lääkitys: ---

Muuta: Andrée: *Karhuemo kangistui aivan lyhyen hetken päästä [kuoleman jälkeen], mutta pennut olivat pehmeitä pitkään.*

Kommentti: He syövät suuria määriä jääkarhunlihaa. Nyt he syövät jääkarhusta myös aivot, sydämen ja munuaisen.

15.8.1897

Sää: Lämpötila +0,4, kaakkoistuulta 4 m/s, koettu lämpötila -4, vesisadetta.

Ravinto: Lounaaksi kahvia, voita, leipää ja keksejä. Ilta-ateriaksi erilaista jääkarhunlihaa (1,5 kg) ja jääkarhunlihaliientä, jossa keitettyä lihaa, leipää ja keksejä. Andrée: *Syödään roppakaupalla lihaa.*

Fyysinen toiminta: Tämän päivän he makaavat teltassa, koska sataa niin rankasti. Lisäksi heidän on korjattava varusteita.

Henkinen tila: ---

Oireet/vammat: Andréella ja Strindbergillä ripuli. Strindbergillä viiltohaavoja kädessä ja paise ylähuulella.

Lääkitys: Andrée ja Strindberg ottavat oopiumia. Strindbergin paise puhdistetaan sublimaattiliuoksella.

Muuta: He korjaavat makuupussin, päällystakit ja silmälasit. Andrée tekee sadetakin. He syövät suuria määriä jääkarhunlihaa sekä muita osia jääkarhusta.

Kommentti: Heillä on vatsakipu ja he ottavat oopiumia, mutta sitä ei mainita syyksi siihen, että he makaavat teltassa koko päivän – sen sijaan he mainitsevat sateen ja korjaukset. Johtuuko Strindbergin ripuli bakteeriperäisestä suolistotulehduksesta – onko hänen mahansa tullut kipeäksi lihasta? Bakteerit voivat päästä kehoon ylähuulen paiseen kautta ja aiheuttaa verenmyrkytykseen.

16.8.1897

Sää: Lämpötila -3,4, luoteistuulta 5,9 m/s, koettu lämpötila -10, lumisadetta 10.

Ravinto: Jääkarhunlihaa.

Fyysinen toiminta: ---

Henkinen tila: ---

Oireet/vammat: ---

Lääkitys: ---

Muuta: ---

Kommentti: Oletettavasti he makaavat teltassa myös koko tämän päivän. Kylmin päivä tähän mennessä.

.....

17.8.1897

Sää: Lämpötila +0,2, luoteistuulta 3.8 m/s, koettu lämpötila -4, lumisadetta 10.

Ravinto: Andrée: *Karhun liha sydän maistuu (paistettuna) hieman karvaalta. Paistettu karhunliha Staufferin keitossa maistuu erittäin hyvältä.*

Fyysinen toiminta: Jäävaellus. Lähtö sateessa ja tuulessa. Maasto erittäin vaikea.

Andrée: *Päivän taival on ollut hirvittävä. Emme ole päässeet tuhattakaan metriä.*

Henkinen tila: ---

Oireet/vammat: ---

Lääkitys: ---

Muuta: He etsivät maata, kun sää selkenee hetkeksi. He tajuaavat, että heidän on muutettava jälleen kurssia.

Kommentti: Vaikka he ovat kävelleet koko päivän, he eivät ole edenneet edes tuhatta metriä.

.....

18.8.1897

Sää: Lämpötila -0,8, luoteistuulta 1,7 m/s, koettu lämpötila -3, lumisadetta 10. Näkyvyys: klo 11 selkenee hetkeksi.

Ravinto: Jääkarhunliha-annos nostetaan 1,1 kiloksi kullekin. Uudesta jääkarhusta otetaan talteen aivot, munuaiset ja muutamia selkápaloja, noin 10 kg.

Fyysinen toiminta: Jäävaellus. Äärimmäisen hankala maasto. Yhdeksän kertaa heidän on lastattava reet veneen päälle päästäkseen raijien yli.

Henkinen tila: Kun Andrée istuu teltassa parsimassa alushousuja, hän ei lakkaa neulomasta nähdessään jääkarhun teltanraosta vaan sanoo vain: *Katsokaa tuolla on teille taas yksi karhu.*

Oireet/vammat: ---

Lääkitys: ---

Muuta: He ovat tuoneet kivääriin telttaan puhdistettavaksi. * Fränkel ampuu jääkarhuuroksen (nro 8). Andrée: *Meidän on oltava lähellä merta.* Fränkelin aseensa tähtäin on irronnut ja pudonnut. Se kuitenkin löytyy.

Kommentti: He osoittavat jälleen, että eivät tiedä, kuinka vaarallisia jääkarhut ovat ihmisille. *Tavallisesti he siis säilyttävät kiväärejä teltan ulkopuolella. Välttyäkseen kondenssivedeltä ja jäätulppien muodostumiselta piippuun? Niin tehdään nykyaikaisilla naparekillä.

.....

19.8.1897

Sää: Lämpötila -0,8, pohjoistuulta 3,6 m/s, koettu lämpötila -5, lumisadetta 10.

Ravinto: 1,1 kg jääkarhunlihaa kullekin. 8 kg uudesta jääkarhusta pakataan rekiin.

Fyysinen toiminta: Noin 5 kilometrin jäävaellus. Maasto äärimmäisen väsyttävää.

Henkinen tila: Andrée: *Minä teen havainnot, jotka ovat hyvin hankalia. S. ja F. istuvat, odottavat ja palelevat.**

Oireet/vammat: Andrée: *Minä olen päivän töistä aivan puhki.*

Lääkitys: ---

Muuta: ---

Kommentti: *Alateksti: Voidaanko aavistella, että Andrée tekee mielestään enemmän kuin muut, jotka vain istuvat palelemassa? Ovatko Strindberg ja Frænkel liian väsyneitä ollakseen aloitteellisia?

.....

20.8.1897

Sää: Lämpötila -1,8, pohjoistuulta 5,4 m/s, koettu lämpötila -7, sumua.

Ravinto: Jääkarhunliha-annosta lisätään: 1,2 kg aamiaiseksi ja 0,3 kg lounaaksi.

Fyysinen toiminta: Jäävaellusta.

Henkinen tila: ---

Oireet/vammat: ---

Lääkitys: ---

Muuta: ---

Kommentti: ---

.....

21.8.1897

Sää: Lämpötila -3.5, pohjoistuulta 2,2 m/s, koettu lämpötila -7.

Ravinto: Jääkarhunlihaa 1,2 kg aamiaiseksi ja 0,3 kg lounaaksi. Tänään he alkavat syödä raakaa jääkarhunlihaa, raakaa munuaista, raakoja aivoja, munuaisrasvaa. Veripannukakkua jääkarhunverestä, kaurajauhoista ja voista. Uusista jääkarhuista otetaan 2/3 kielestä, munuaiset ja aivot (sekä Strindbergin mukaan selkäpalat). Veri otetaan talteen. Seuraavat ruokalajit mainitaan 21.8. mutta niitä ei ole oletettavasti valmistettu juuri silloin: leväkeitto, joka on tehty jäänlaidan levistä, Mellins foodista, hiivasta ja makeasta vedestä valmistettu kaku.

Fyysinen toiminta: Jäävaellusta. Huono maasto. He kulkevat vedessä. Andrée: *Olemme tuhlanneet tavattomasti aikaa puoliksi jäätyneiden väylien ja veden takia.*

Henkinen tila: Andrée: *Hieno päivä. Kirkas ilma.* Strindberg: *3 jääkarhua aivan teltan oviaukon vieressä, yksi pääsi haavoittuneena pakenemaan.* Emon kaadoin yhdellä laukauksella.*

Oireet/vammat: ---

Lääkitys: ---

Muuta: Frænkel ja Strindberg kaatavat kaksi jääkarhua, naaraan (nro 9) ja pennun (nro 10). Andrée: *Raaka munuainen suolan kera maistuu osterilta ja tuskin me niitä pais-tamme. Myös raaka aivo on erittäin hyvää ja karhunlihaa syö helposti raakana.*

Kommentti: *Tämä voidaan tulkita niin, että Strindbergin mielestä Andrée tunaroi (haavoittaessaan pentua, joka pääsee karkuun). Jääkarhut ovat sangen tungettelevia! Strindbergin kivääri toimii jälleen. Jalat märkinä. "Munuaisrasva" on munuaiskapselia ympäröivä rasva.

.....

22.8.1897

Sää: Lämpötila -4, etelätuulta 1,25 m/s, koettu lämpötila -4, sakeaa sumua.

Ravinto: Monta päivää vanhaa jääkarhunkinkkua. Andrée: *Monta päivää vanha karhunkinkku aivan yllällisen hyvää.*

Fyysinen toiminta: Jäävaellus. Andrée: *Hirvittävä maasto.*

Henkinen tila: Andrée: *Päivä on ollut erityisen kaunis. Ehkä kaunein, joka meillä on ollut.*

Oireet/vammat: Fränkelin jalkaa särkee, Andrée hieroo sitä. Strindbergillä on kipuja yhdessä varpaassa, syytä ei vielä tiedetä (Andréen mukaan).

Lääkitys:

Muuta: Andrée ampuu jäälokin poikasen. Andrée. *Hieroin F:n jalkaa. Hän veti niin, että polvi meni sijoiltaan mutta meni takaisin paikoilleen. Mutta hän ei kärsinyt (paljoa) mutta sen takia...*

Kommentti: Jos Strindberg ei tiedä, miksi hänen yhtä varvastaan särkee, se ei voi johtua hiertymästä. Tulehdus? Onko sijoiltaan mennyt Fränkelin polvilumpio? (Itse polvi ei voi mennä sijoiltaan ilman rajuja kipuja.) Ja miksi Fränkel "vetää", onko hänellä kramppeja? Minkälaisia jalkakipuja lievitetään hieronnalla – venähdystä? Treenisärkyä?

.....
23.8.1897

Sää: Lämpötila -0,2, etelätuulta 5,3 m/s, koettu lämpötila -5.

Ravinto: Leväsoppaa, jossa iso annos levää, paistettua jääkarhunlihaa ja pari lusikallista Mellins foodia. Leipäannos pienennetään 75 grammaan näkkileipää ja 150 grammaan keksiä. Liha-annos nostetaan 2,8–3 kiloon päivässä (toisin sanoen kilo kullekin).

Fyysinen toiminta: Jäävaellusta 6–7 tuntia. Makeavesijärvien jääpeite alkaa kantaa, mutta siitä huolimatta jääolosuhteet ovat kammottavat.

Henkinen tila: ---

Oireet/vammat: Andrée: *Me olemme hirveän väsyneitä.*

Lääkitys: ---

Muuta: Levänäytteitä soppaleivistä (nro 15) löydettiin Valkosaarelta, ja niitä on Andrée-museossa. Andrée (korotetusta liha-annoksesta): *Ruokavalion vuoksi voimme oikein hyvin.**

Kommentti: He laittavat leväsoppaa ensimmäisen kerran (ks. 21.8.). Syötyään tätä soppaa heillä on ripuli neljä päivää peräkkäin! Niin ikään he ovat lisänneet liha-annosta.

*Tarkoittaako tämä, että heillä ei ole nyt ripulia vai eivätkö he näe yhteyttä?

.....
24.8.1897

Sää: Lämpötila +1,2, etelätuulta 8,6 m/s, koettu lämpötila -5, sadetta 10.

Ravinto: Jääkarhunlihaa: aamiaiseksi 1,3 kg kullekin, lounaaksi 0,4. Leipää 75 g kullekin, keksiä 150 g kullekin. Voita syödään nyt vain lounaalla (säännöstelty).

Fyysinen toiminta: Kammottavat jääolosuhteet.

Henkinen tila: ---

Oireet/vammat: Fränkelillä paha ripuli ja kramppeja, mahd. yllärituksen takia. Strindbergillä kramppeja.* Jalkoja ei enää särje.

Lääkitys: ---

Muuta: Andrée: *F:llä oli yöllä paha ripuli, mutta se johtui luultavasti palelemisesta. Hän kärsii krampeista, kenties yllärituksen takia. S:n kipeä jalka parani sivelemällä kenkärasvaa sukkaan. Kramppeja* lievitetään saman tien hierontakäsittelyllä.*

Kommentti: Paleleminen ei aiheuta ripulia. Minkälaista kipua lievitetään panemalla kenkävoidetta sukkaan? *P. O. Sundman tulkitsee Andréen merkinnät niin, että kramppeja on sekä Strindbergillä että Fränkelillä. Itse olen epävarma.

.....
25.8.1897

Sää: Lämpötila +0,2, etelätuulta 6,0 m/s, koettu lämpötila -5.

Ravinto: Jääkarhunlihaa, leipää, keksejä.

Fyysinen toiminta: Jää paljon parempi. Taitettu hyvä matka sairauksista huolimatta.

Fränkel putoaa veteen.

Henkinen tila: ---

Oireet/vammat: Fränkelillä ja Andréella ripuli. Strindbergin jalka kipeä.

Lääkitys: ---

Muuta: Andrée ampuu pikkuruokin (linnun). Muonainventaari.

Kommentti: ---
.....

26.8.1897

Sää: Lämpötila +1, pohjoistuulta 2,1 m/s, koettu lämpötila -1, hahtuvapilveä.

Ravinto: Jääkarhunlihaa, leipää, keksejä.

Fyysinen toiminta: ---

Henkinen tila: ---

Oireet/vammat: Fränkelillä ripuli.

Lääkitys: ---

Muuta: ---

Kommentti:
.....

27.8.1897

Sää: Lämpötila -1,2, pohjoistuulta 1,9 m/s, koettu lämpötila -4. sumua.

Ravinto: Jääkarhunlihaa. Leipäsäännöstely: 4 Schumacher-leipää ja 6 Albert-keksiä kulkekin. Nyt käytetään Mellins food -jauhetta kahvissa ja lactoserin-kaakaossa.

Fyysinen toiminta: 6-7 kilometrin jäävaellus.

Henkinen tila: Andrée: *Yksi parhaista päivistämme. Sää on ollut loistava.*

Oireet/vammat: Fränkelillä paha ripuli, Andréella ripuli.

Lääkitys: Fränkelille oopiumia.

Muuta: Andrée: *F:lla jälleen ripulia ja hän saa oopiumia. Minulla on ollut ja on ripuli tänään, nyt pitäisi olla kunnossa taas ilman lääkkeitä.**

Kommentti: Onko Fränkel Andréen mielestä surkimus, kun hänen pitää ottaa lääkettä?
.....

28.8.1897

Sää: Lämpötila -5,5, luoteistuulta 6,8 m/s, koettu lämpötila -13, sademäärä 10, kumpukerros pilveä.

Ravinto: Jääkarhunlihaa, leipää, keksejä.

Fyysinen toiminta: Jäävaellusta. Nyt jäätyneiden makeavesijärvien yli voi kulkea suoraan. Andrée: *Kamalaa jäätä.*

Henkinen tila: Andrée on huolestunut, koska Fränkel on koko ajan kipeä: *Saa nähdä tuleeko hänestä enää miestä.*

Oireet/vammat: Fränkelilla vatsanväänteitä.

Lääkitys: Fränkelille oopiumia.

Muuta: Andrée: *F. jälleen huonona. Hän sai eilen pussin oopiumia ripuliin ja on tänään saanut pussin morfiinia vatsanväänteisiin.**

Kommentti: Napaseudun talvi tulossa. *Enää ei pelkkä oopiumi auta, kuten aiemmin.

.....

29.8.1897

Sää: Lämpötila -3, luoteistuulta 3,5 m/s, koettu lämpötila -8, sademäärä 1, kumpukerrosilveä.

Ravinto: Jääkarhunlihaa, leipää, keksejä.

Fyysinen toiminta: Jäävaellusta. Vaikeakulkuista. Jää ja lumi kovaa kuin lasi.

Henkinen tila: Andrée: *Yöllä oli ensimmäinen kerta, kun ajattelin kaikkea kotona olevia ihanuuksia. S. ja F. sitä vastoin ovat puhuneet niistä jo kauan.**

Oireet/vammat: ---

Lääkitys: ---

Muuta: Telttä sisältä nyt jatkuvasti jääpeitteessä. He näkevät jääkarhun, joka pakenee. Strindbergin reki hajoaa ja pystytään töin tuskin korjaamaan.

Kommentti: *Andrée alkaa kaivata kotiin. Ovatko Strindberg ja Fränkel puhuneet paljon koti-ikävästään? Käykö se Andréen hermoille?

.....

30.8.1897

Sää: Lämpötila -6,6, luoteistuulta 5,25 m/s, koettu lämpötila -13, sademäärä 9.

Ravinto: Jääkarhunlihaa (uudesta jääkarhusta otetaan 30 kiloa talteen).

Fyysinen toiminta: Jää ollut tänään oikein hyvä. Edetään kunnon matka sairauksista huolimatta.

Henkinen tila: ---

Oireet/vammat: ---

Lääkitys: ---

Muuta: Fränkel ampuu jääkarhun (nro 13). Karhu on vain kymmenen askelen päässä Strindbergistä. He laskevat, että heillä on lihaa, joka riittää kahdeksi viikoksi. Liha kannetaan vaatteiden sisällä vartaloa vasten, ettei se jäädy.*

Kommentti: He osoittavat jälleen, etteivät käsitä, kuinka jääkarhut voivat käydä ihmisten kimppuun. *Tämän takia bakteerit voivat lisääntyä, koska lihan lämpötila nousee.

.....

31.8.1897

Sää: Lämpötila -4, luoteistuulta 6,5 m/s, koettu lämpötila -11, lumisadetta 10.

Ravinto: Jääkarhunlihaa, leipää, keksejä.

Fyysinen toiminta: Jäävaellusta. Maasto melko hyvä.

Henkinen tila:

Oireet/vammat: Andréella paha ripuli, vatsanväänteitä, paleltumisoireita.

Lääkitys: Andréelle morfiinia ja oopiumia.

Muuta: Andrée: *Aurinko koski keskiyöllä horisonttia. Maisema liekeissä. Lumi kuin tulimeri. Fränkelin reki lähes romuttuu.**

Kommentti: Andrée luulee saaneensa ripulin paleltumisen takia. Sellaista ei tapahdu. Keskiyön aurinkoa ei kohta enää ole, kaamosaika tulossa. *Myös Strindbergin reki hajosi vain muutama päivä aiemmin.

.....

1.9.1897

Sää: Lämpötila -3,4, luoteistuulta 6,9 m/s, koettu lämpötila -10.

Ravinto: Jääkarhunlihaa, myös voileipiä ja kahvia (sen juhlimiseksi, että he ovat päässeet etelämmäksi).

Fyysinen toiminta: Lepoa teltassa.

Henkinen tila: Andrée: *Mitä parhain tunnelma* (koska jää oli ajelehtinut oikeaan suuntaan).

Oireet/vammat: ---

Lääkitys: ---

Muuta: Andrée: *...tunsimme olevamme levon ja kunnostusten tarpeessa.*

Kommentti: Onko heillä edelleen ripulia ja vatsanväänneitä vai ovatko he vain väsyneitä? Vertaa kommenttiin 15.8.

.....

2.9.1897

Sää: Lämpötila -5,8, luoteistuulta 4,2 m/s, koettu lämpötila -12, sademäärä 8.

Ravinto:

Fyysinen toiminta: Noin 8 tunnin jäävaellus.

Henkinen tila: Andrée: *Tuuli on nyt – – ikäväksemme kääntynyt 60° lounaaseen mutta ei onneksi ole erityisen kova.*

Oireet/vammat: Andréella 3. päivän vastaisena yönä ripulia.

Lääkitys: ---

Muuta: Andrée nukkuu ensimmäistä kertaa villasukat jalassa makuupussissa.

Kommentti: Heillä ei siis ole kenkiä jalassa, kun he makaavat makuupussissa.

.....

3.9.1897

Sää: Lämpötila -2,4, lounaistuulta 2,6 m/s, koettu lämpötila -6, sademäärä 10.

Ravinto: 75 g Borosimé-suklaata, 10 kupillista vettä ja sata grammaa keksimössöä (Congo-keksiä) sekoitetaan ja keitetään.

Fyysinen toiminta: Venettä käytetään nyt ensimmäistä kertaa niin, että siihen on lastattu kaikki reet, eikä vain yhden reen uittamiseen kerrallaan jäävylien yli. Kolme tuntia soutamista ja sen jälkeen 4 ja puoli tuntia jäävaellusta.

Henkinen tila: Andrée: *Loputon raahaaminen – – on kai viime aikoina käynyt väsyttäväksi.*

Oireet/vammat: Andréella ripuli.

Lääkitys: ---

Muuta: Jääkarhu leirin vieressä yöllä (ei ammuta). Frænkel ampuu linnun (arvattavasti riskilän). Andrée (karhun parhaista paloista): *Aivot, munuaiset saati munuaisrasva ja veripannukakku.*

Kommentti: Keksimössö syntyy, kun keksejä päätyy veteen.

.....

4.9.1897

Sää: Lämpötila -0,3, luoteistuulta 3,2 m/s, koettu lämpötila -4.

Ravinto: Aamiaiseksi jääkarhupihviä, leipää ja Staufferin hernekeittoa, jossa jääkarhunlihaa ja karhunrasvaa. Lounaaksi paistettua jääkarhunlihaa, joka on pidetty lämpimänä liivien sisällä. Illalla jääkarhunlihaa, leipää ja hanhenmaksapasteijaa, Stauffer-kakkua ja mehukastiketta, mehua, vettä, lactoserin-kaakaota.

Fyysinen toiminta: Strindberg putoaa veteen. Vain kolmen tunnin jäävaellus, koska kaiken kuivattamiseen menee niin kauan aikaa.

Henkinen tila: Juhlapäivä. Andrée: *Me olemme hilpeitä ja iloisia kuten tavallista.*

Oireet/vammat: Andréella ummetusta.

Lääkitys: ---

Muuta: Strindberg täyttää 25 vuotta. Andrée palelee makuupussissa 4. päivän vastaisena yönä: *Makasin yöllä yksinkertaisella peitolla kaksinkertaisen sijaan mutta se oli aika kylmä.* Leivät, keksit ja sokeri vedestä märkiä. "Keksimössö" sekoitetaan veteen ja keitetään suklaan kanssa.

Kommentti: Onko Andrée ottanut oopiumia ripulin takia 3. syyskuuta, mikä on vuorostaan johtanut ummetukseen 4. syyskuuta?

5.9.1897

Sää: Lämpötila -3,8, länsituulta 1,3 m/s, koettu lämpötila -3,8 sademäärä 10.

Ravinto: Strindberg tekee joskus 5.-13.9. merkinnän: *Näitä ruokalajeja vaihtelimme loppumatkan ajan: Karhunlihaa, munuaisia, aivoja, selkäpaloja, veripannukakkua (karhunverestä, kaurajauhoista, voista), Mellins foodista tehtyä pannukakkua.*

Fyysinen toiminta: Hirvittävän raskas keli. Neljän tunnin rasittava jäävaellus. Sen jälkeen soudetaan.

Henkinen tila: Andrée (soutamisesta): *Oikein piristävää saada ~~vali~~ käyttää tätä kulku-tapaa.*

Oireet/vammat: Andréella ummetusta.

Lääkitys: ---

Muuta: Frænkel ampuu kolme jäälokkia yhdellä laukauksella. Jääkarhu leirin lähellä yöllä (ei ammuta).

Kommentti:

6.9.1897

Sää: Lämpötila -2,3, kaakkoistuulta 1m/s, koettu lämpötila -2,3, sademäärä 9, selkeää.

Ravinto: Jääkarhunlihaa.

Fyysinen toiminta: Hyydettä, jonka läpi on vaikea kulkea veneellä ja jonka päällä on työläs kävellä.

Henkinen tila: ---

Oireet/vammat: Andréella ummetusta. Frænkelin vasenta jalkaa saattaa särkeä.

Lääkitys: ---

Muuta: ---

Kommentti: Hyyde voi johtaa juoksuhautajalkaan, paleltumavammaan, joka voi johtaa kuolemaan.

7.9.1897

Sää: Lämpötila -3,2, kaakkoistuulta 4,8 m/s, koettu lämpötila -9, selkeää.

Ravinto: Jääkarhunlihaa.

Fyysinen toiminta: Hirveä hyyde.

Henkinen tila: ---

Oireet/vammat: Fränkelilla kipua vasemmassa jalassa, Andréella ummetusta.

Lääkitys: ---

Muuta: Pitkät ja vahvistavat unet. He näkevät mursun.

Kommentti: ---

.....

8.9.1897

Sää: Lämpötila 2,3, tuuli 6,6 m/s, koettu lämpötila -9, lumisadetta 10.

Ravinto: Jääkarhunliha alkaa loppua.

Fyysinen toiminta: Viiden tunnin jäävaelluksen jälkeen he ovat edenneet tuhat metriä.

Henkinen tila: ---

Oireet/vammat: Fränkelilla kipua vasemmassa jalassa.

Lääkitys: ---

Muuta: ---

Kommentti: ---

.....

9.9.1897

Sää: Lämpötila -3,9, kaakkoistuulta 4,9 m/s, koettu lämpötila -10, lumisadetta 10.

Ravinto: Jääkarhunliha loppuu pian.

Fyysinen toiminta: Strindberg ja Andrée joutuvat vuorotellen palaamaan hakemaan Fränkelin rekeä. Andrée: *Maasto suunnattoman vaikea. Vie voimat.*

Henkinen tila: ---

Oireet/vammat: Fränkelin vasen jalka nyt niin pahana, että hän ei voi enää vetää rekeään vaan ainoastaan auttamaan työntämällä. Paise puhkaistaan.

Lääkitys: Fränkelille linimenttiä, paise pestään sublimaattiliuoksella.

Muuta: Andrée ampuu kaksi jäälokkia yhdellä laukauksella. Andrée (Fränkelista): *Minä hieron häntä aamuin ja illoin sekä sivelen linimenttiä. Tänään minä – olen tehnyt reiän paiseeseen, pessyt sen sublimaattiliuoksella ja laittanut siteen.*

Muuta: Fränkelin paiseen kautta kehoon voi päästä bakteereja, jotka voivat johtaa verenmyrkytykseen.

Sää: ---

Ravinto:

Fyysinen toiminta: Andrée: *Me emme jaksaneet tehdä kuin 6 tunnin marssin.* Andrée putoaa veteen. Edelleen hyydettä.

Henkinen tila: ---

Oireet/vammat: Andrée: *Ripulimme tuntuvat loppuneen. F:lla suoli toimii usein ja uloste näyttää olevan melko löysää*, mutta hän ei valita vatsanväänneistä kuten aiemmin miltei jatkuvasti.***

Lääkitys: ---

Muuta: ---

Kommentti: *Fränkelilla on siis ollut usein ripuli myös ennen tätä päivää. **Hänellä on ollut ilmeisesti ollut vatsakipuja melkein koko ajan. Vaikka Andrée ei suoraan sanokaan, Fränkelin täytyy nyt olla pahoin uupunut huonon jalkansa ja ripuliensa takia.

.....

10.9.1897

Sää: Lämpötila –1,9, koillistuulta 3,5 m/s, koettu lämpötila –6, lumisadetta 10, sakeaa sumua.

Ravinto: ---

Fyysinen toiminta: ---

Henkinen tila: ---

Oireet/vammat: Fränkelin jalkavamma on niin paha, että hän ei voi vetää lainkaan rekeään. Myös Strindbergin toinen jalka on *hieman huonona*.

Lääkitys: ---

Muuta: Nyt he ajalehtivat kohti pohjoista koillistuulesta huolimatta. Ei merkintöjä Andréella eikä Strindbergillä.

.....

11.9.1897

Sää: Lämpötila –4,2, tuuli 5,9 m/s, koettu lämpötila –11.

Ravinto: ---

Fyysinen toiminta: ---

Henkinen tila: ---

Oireet/vammat: Fränkelilla jalkavamma. Hän ei voi vetää rekeään. Strindbergin jalka *hieman huonona*.

Lääkitys: ---

Muuta: He ajalehtivat kohti pohjoista. Ei merkintöjä Andréella eikä Strindbergillä.
Kommentti:

.....

12.9.1897

Sää: Lämpötila –8,9, luoteistuulta 7,6 m/s myöhemmin 10,2 m/s, koettu lämpötila –18– –19.

Ravinto: ---

Fyysinen toiminta: Andréen mukaan *tästä päivästä alkaen paikoillaan rajun tuulen vuoksi*. Strindbergin mukaan *paikoillaan huomisesta alkaen*.

Henkinen tila: ---

Oireet/vammat: Fränkelilla jalkavamma. Strindbergin jalka *hieman huonona*.

Lääkitys: ---

Muuta: He ajalehtivat puoli päivää pohjoiseen luoteistuulesta huolimatta. Ei merkintöjä Andréella eikä Strindbergillä.

Kommentti: Nyt on kylmä!

OSA 5. PAIKOILLAAN JÄÄLAUTALLA. HE RAKENTAVAT MAJAN TALVEHTIMISTA VARTEN.

13.9.1897

Sää: Koillistuulta 12–15 m/s, lumisadetta.

Ravinto: Ruokasäännöstely: 200 g Mellins foodia tai 75 g kastunutta leipää tai vastaavaa. 400 g lihaa, päivittäin kaksi lämmintä juomaa, johon tulee 30 g kahvia, 30 g lactoserin-kaakaota, 40 g Stauffer-jauhetta ja kaksi lihaliemikapselia.

Fyysinen toiminta: Paikoillaan tuulen ja lumen takia.

Henkinen tila: Andrée: ... *kun me viimein tajusimme välttämättömäksi kohdata väistämättömän, ts. että meidän täytyy talvehtia jäällä. Sijaintimme ei ole erityisen hyvä.*

Oireet/vammat: Fränkelilla jalkavamma. Strindbergin jalka *hieman huonona*.

Lääkitys: ---

Muuta: Muonainventaari. Ruokapula. Säännöstelyn avulla he toivovat ruoan riittävän vielä 13 viikkoa. Ei merkintöjä Andréella eikä Strindbergillä.

Kommentti: Jos he eivät saa ammutuksi hyljettä tai jääkarhua kolmen viikon kuluessa (mikä on täysin epävarmaa), he kuolevat nälkään. Nyt he tajuaavat, että he eivät pääse kiinteälle maalle ennen kuin talvi toden teolla alkaa, eikä heillä ole muuta vaihtoehtoa kuin yrittää talvehtia jäälautalla.

.....

14.9.1897

Sää: Lämpötila –2,7, luoteistuulta 9,4 m/s, koettu lämpötila –10, lumisadetta 10.

Ravinto: Ruokaa säännöstellään. Jääkarhunliha miltei loppu.

Fyysinen toiminta: Paikoillaan jäälautalla.

Henkinen tila:

Oireet/vammat: Fränkelilla jalkavamma. Strindbergin jalasta ei mainita mitään, mutta voidaan olettaa, että se ei parane 14.–16.9.

Lääkitys: ---

Muuta: ---

Kommentti: He ovat huolissaan ruokatilanteesta – on useita viikkoja siitä, kun he ampuivat viimeksi jääkarhun.

.....

15.9.1897

Sää: Lämpötila –3,8, luoteistuulta 7,1 m/s, koettu lämpötila –11, sademäärä 10.

Ravinto: Andrée: *Me syömme hylkeen kokonaan paitsi pään ja jalat. Maha sisältöineen sekä suolet ja maksa eivät tee poikkeusta. Mahan sisältö muodostui lisäksi melkein pelkästään tyhjiä ravunkuoria.*

Fyysinen toiminta: Paikoillaan jäälautalla.

Henkinen tila: He ovat huolissaan ruokatilanteesta. Andrée: *Jos me saisimme muuttaman paksun hylkeen, niin me voisimme pelastautua.*

Oireet/vammat: Fränkelilla jalkavamma.

Lääkitys: ---

Muuta: Andrée ampuu hylkeen, arvattavasti norpan (nro 1). He laskevat, että siitä saisi tarpeeksi ruokaa kolmeksi viikoksi. Andrée: *Kaikki hylkeestä maistuu oikein hyvältä paistettuna. Erityisesti me pidämme lihasta ja ihrasta.*

Kommentti: Nyt he syövät myös sekä hylkeen suolet (mikä voi johtaa botulismiin) että hylkeenmaksan (mikä voi johtaa A-vitamiinimyrkytykseen).

.....

16.9.1897

Sää: Lämpötila -5, länsituulta 6..., koettu lämpötila -12, lumisadetta 10.

Ravinto: Hyljettä, he syövät kaikkea muuta paitsi luut ja nahan.

Fyysinen toiminta: Paikoillaan jäälautalla.

Henkinen tila: ---

Oireet/vammat: Fränkelilla edelleen jalkavamma.

Lääkitys: ---

Muuta: Strindberg: *Päätimme pysyä jäälautalla.**

Kommentti: *Andrée päätti asian päiväkirjansa mukaan jo 12.-13.9.

.....

17.9.1897

Sää: Lämpötila -3, luoteistuulta 5,2 m/s, koettu lämpötila -9, sademäärä 10, hieman lunta. Valkosaari näkyy.

Ravinto: Hylkeestä syödään aivoa, suolenseinämät, maksa, keuhko, lihaa, ihraa, munuainen, sydän, mahalaukku sisältöineen, verta.

Fyysinen toiminta: Paikoillaan jäälautalla.

Henkinen tila: Andrée: *On huolestuttavaa että emme enää saa riistaa ampumaetäisyydelle. Muonavarjoja täytyy pian ja kunnolla täydentää, jos aiomme pysytellä vielä jonkin aikaa -- Mielialamme on melko hyvä vaikka pilailu ja hymyily eivät kuulukaan tavallisuuksiin -- Nuoret toverini kestävät paremmin kuin olen rohjennut toivoa. Rohkeutta auttaa ylläpitämään toki oleellisesti se, että me olemme viime päivinä ajelehtineet etelään melkoista vauhtia.*

Oireet/vammat: Andrée: *Fränkelilla edelleen jalkavamma eikä se varmaan parane kuin vasta viikon kahden päästä. Strindbergillä vamma molemmissa jaloissa.*

Lääkitys: ---

Muuta: He näkevät maata! He eivät kuitenkaan suunnittele yrittävänsä nousta maihin Valkosaarelle, se ei näytä mahdolliselta, koska saari on ison jäätikön peitossa. Andrée kutsuu Valkosaarta, jota ei vielä löydy kartoista, New Icelandiksi. Andrée: *Me näimme karhun maissa -- Etäisyydeksi jäätikölle arvioidaan 10 kilom.*

Kommentti: Valkosaarella on jääkarhuja.

.....

18.9.1897

Sää: Lämpötila -3, luoteistuulta 2,1 m/s, koettu lämpötila -6, sademäärä 10.

Ravinto: Juhla-aterialla hyljepaistia ja voissa ja hylkeeniharrassa paistettua jäälokkia, hylkeenmaksaa, -aivoa ja -munuaista. Voita ja Schumacher-leipää. Viiniä. Lactoserin-kaakaota Mellins food -jauhoilla, Albert cakes ja voita, Staufferin rusinakakkua vadelmamehukastikkeella. Kuninkaan lahjoittamaa Antonio de Ferrara 1834 -portviiniä. Boströmin juustoa keksin ja voin kera. Lasillinen viiniä.

Fyysinen toiminta:

Henkinen tila: Strindberg: *Juhlat*.

Oireet/vammat:

Lääkitys: ---

Muuta: On kulunut 25 vuotta Oscar II:n kruunajaisista. Andrée ampuu hylkeen (nro 2). Jäälautta, jolla he ovat, lipuu Valkosaaren ohi itäpuolelta. He näkevät koko päivän saaren (jota Andrée kutsuu New Icelandiksi ja muut White Islandiksi).

Kommentti: He ovat raahanneet sekä viiniä että portviiniä aina tänne saakka! Eikö viinin pitäisi olla tässä vaiheessa jo jäähtynyt?

.....

19.9.1897

Sää: Lämpötila -5, lounaistuulta 0,8 m/s, koettu lämpötila -5.

Ravinto: Fränkel tekee loistavaa veripannukakkua: 300 g hylkeenverta, 150 g hienoksi leikattua hylkeenrasvaa, 10 g jauhoja, hyppysellinen suolaa ja kuivahiivaa. Andrée: *Vihdoinkin pannukakkua, joka ei ole niin inhottavaa kuin ainakin ensimmäisinä päivinä koimme kun pari kertaa S. ja minä koimme kun söimme paljon hylkeenlihaa ja -ihraa.*

Fyysinen toiminta: Paikoillaan jäälautalla. Strindberg alkaa rakentaa lumimajaa.

Henkinen tila: Hyvällä tuulella. Nyt he laskevat ruokavarojen riittävän helmikuun loppuun. Andrée: *Eilinen taisi olla ensimmäinen lenkki juhlapäivien onnenketjussa. Nyt tulevaisuus nähdään merkittävästi vahventunein toivein.**

Oireet/vammat:

Lääkitys: ---

Muuta: Andrée ampuu kaksi hyljettä (nrot 3 ja 4) ja yhden partahylkeen, hylkeistä suurikokoisimman. Fränkel ampuu yhden jäälokin, Strindberg 4 jäälokkia yhdellä laukauksella: *Näin haulien kuuluukin hajota!* Andréekin on alkanut kutsua Valkosaarta White Islandiksi

Kommentti: *Heidän toiveensa tulevaisuudesta ovat aiemmin olleet siis heikot. He eivät pidä vielääkään kiirettä majanrakennuksessa. Strindberg kutsuu sitä majan huonetta, jossa he tulevat nukkumaan, *leivinuuniksi*. He eivät siis palele majassa.

.....

20.9.1897

Sää: Lämpötila -3,5, kaakkoistuulta 3,6 m/s, koettu lämpötila -8.

Ravinto: Keittoa (400 g hylkeenlihaa, 150 g hylkeenihraa, 50 g Mellins foodia, loput vettä). Traania Schumacher-leivälle. Puoliraaka jääkarhupihvi. Veripannukakkua (275 jääkarhunverta, 200 g jääkarhun munuaisrasvaa, 10 g jauhoja, suolaa ja kuivahiivaa, hyppysellinen molempia). Kahvia. Keittolaite toimii vain välttävästi. Andrée: *Ikävä kyllä että sen varaosat eivät tulleet mukaan Piken talolta* [Tanskansaarelta].

Fyysinen toiminta: Paikoillaan jäälautalla. Strindberg rakentaa lumimajaa.

Henkinen tila: Andrée: *...joskaan emme ole pystyneet välttämään sitä, että välillemme on alkanut syntyä riitoja. Toivon kuitenkin, että tuo siemen ei kasva ja kehity.**

Oireet/vammat:

Lääkitys: ---

Muuta: Fränkel ampuu jääkarhun (nro 12). Ammutaan yksi lintu, arvattavasti isolokki. Nyt he laskevat, että ruoka riittää huhtikuuhun asti. Fränkel rakentaa traanilampun,

joka toimii huonosti. Andrée: *Meillä on nyt niin paljon lihaa, ihraa ym. että meidän on vaikea rakentaa kunnon suoja öiksi karhun vierailun varalle – Kysymys talon saamisesta järjestykseen alkaa käydä polttavaksi täällä kylmyydessä.*

Kommentti: *Nyt he riitelevät, vaikka heillä oli edellisenä päivänä melkoinen luottamus tulevaisuuteen. Andrée mainitsee, että he ovat saaneet jääkarhusta *upean nahan*. Aikoivatko he nylkeä taljan ammutuista jääkarhuista makuualustoiksi?

.....

21.9.1897

Sää: Lämpötila –2,8. koillistuulta 4,5 m/s, koettu lämpötila –8.

Ravinto: Hylkeenveripannukakkua 275 grammasta jäätynyttä verta, johon sekoitetaan hyppysellinen kuivahiivaa ja suolaa, 3 ruokalusikallista suolavettä, 200 g lihanpaloja ja 150 g hylkeenihraa. Se oli syötävää jo 8 minuutin jälkeen mutta sai paistua pitkään. (*Maistuu mainiolta*, Andrée toteaa.)

Fyysinen toiminta: Paikoillaan jäälautalla. Strindberg ja Fränkel rakentavat lumimajaa.

Henkinen tila: ---

Oireet/vammat: Kaikki ovat väsyneitä.

Lääkitys: ---

Muuta: Strindberg: *Karhu*.*

Kommentti: *Hän viitanee jääkarhuun, joka ammuttiin 20.9. Nyt Fränkelkin on mukana rakentamassa majaa, pelkäävätkö he jääkarhun öistä vierailua?

.....

22.9.1897

Sää: Lämpötila –2, koillistuulta 2,6 m/s, koettu lämpötila –6, lumisadetta 10, sakeaa sumua..

Ravinto: ---

Fyysinen toiminta: Paikoillaan jäälautalla. Lumimajaa rakennetaan.

Henkinen tila: *Yhtäkkiä he ovat kuulevinaan lautan halkeavan* [mikä ei pidä paikkaansa]. Andrée: *...sen mukaan mitä me luulimme, aivan rakennuksen alla. Pelkäsimme törmänneemme maahan.*

Oireet/vammat: ---

Lääkitys: ---

Muuta: Strindberg ampuu hylkeen (nro 5). He ampuvat myös pari merilokkia.

Kommentti:

.....

23.9.1897

Sää: Lämpötila –4,2, itätuulta 0,7 m/s, koettu lämpötila –4,2, sadetta 10 mm.

Ravinto: Syödään partahylkeen lihaa (maistuu mainiolta). Andrée: *Yksi parhaista parannuksista ruoanlaitossa on lisätä verta paistikastikkeeseen. Sen takia se sakenee ja maistuu siltä kuin siinä olisi leipää. Me olemme havainneet kaiken syötäväksi sekä karhusta, partahylkeestä, hylkeestä että jäälokista. (Karhunmaksa on luonnollisesti poikkeus.)**

Fyysinen toiminta: Paikoillaan jäälautalla. Nyt kaikki kolme rakentaa lumimajaa.

Henkinen tila: Andrée: *...uskon että meillä on nyt lihaa ja läskiä pitkälle kevääseen asti. Meidän on kuitenkin ammuttava lisää, jotta saamme suuremmat annokset ja enemmän polttoainetta ja valoa.*

Oireet/vammat: ---

Lääkitys: ---

Muuta: Andrée: *Me saamme varastomme varmaan ylihuomenna sisälle. Se on kyllä tarpeen.* (Hän viittaa siihen, että heidän on saatava lihavarasto majaan mahdollisimman pian, koska se vetää jääkarhuja puoleensa.)

Kommentti: *He tietävät, että jääkarhunmaksa on myrkyllistä, mutta eivät ilmeisesti sitä, että myös hylkeenmaksa on myrkyllistä. He syövät partahylkeen maksaa ensimmäisen kerran joskus 19.–23.9. Nyt he pelkäävät, että jääkarhuja voisi tulla öisin.

.....

24.9.1897

Sää: Lämpötila –1,8, pohjoistuulta 3,3 m/s, koettu lämpötila –6, lumisadetta 10, sakeaa sumua.

Ravinto: ---

Fyysinen toiminta: Paikoillaan jäälautalla. Lumimajaa rakennetaan.

Henkinen tila: ---

Oireet/vammat: ---

Lääkitys: ---

Muuta: ---

Kommentti: ---

.....

25.9.1897

Sää: Lämpötila –1,8, pohjoistuulta 8 m/s, koettu lämpötila –9, lumisadetta 10.

Ravinto: ---

Fyysinen toiminta: Paikoillaan jäälautalla. Lumimajaa rakennetaan.

Henkinen tila: ---

Oireet/vammat: ---

Lääkitys: ---

Muuta: ---

.....

26.9.1897

Sää: Lämpötila –0,5, pohjoistuulta 5,5 m/s, koettu lämpötila –6.

Ravinto: ---

Fyysinen toiminta: Paikoillaan jäälautalla. Lumimajaa rakennetaan.

Henkinen tila: ---

Oireet/vammat: ---

Lääkitys: ---

Muuta: ---

Kommentti: ---

.....

27.9.1897

Sää: Lämpötila –2, pohjoistuulta 5,0 m/s, koettu lämpötila –7, sadetta.

Ravinto: ---

Fyysinen toiminta: Paikoillaan jäälautalla. Lumimajaa rakennetaan.

Henkinen tila: He ovat huolissaan ruokatilanteesta. Andrée: *Jos me voisimme ampua muutaman pullean hylkeen, niin voisimme pelastua.*

Oireet/vammat: ---

Lääkitys: ---

Muuta: Jääkarhu leirin vieressä yöllä. Andrée: *Karhu vie kaksi kertaa partahyljettä – – jonka olisimme menettäneet, ellei S. olisi onnistunut pääsemään niin lähelle karhua, että se säikähti ja päästi irti saalistaan.*

Kommentti: Strindberg ei epäröi lähestyä jääkarhua yrittääkseen säikyttää sen pois.

.....

28.9.1897

Sää: Lämpötila –2,2, pohjoistuulta 3,9 m/s, koettu lämpötila –7.

Ravinto: ---

Fyysisen toiminta: He rakentavat lumimajaa ja muuttavat sisään, vaikka se ei ole vielä valmis.

Henkinen tila: ---

Oireet/vammat: ---

Lääkitys: ---

Muuta: Jääkarhu leirin vieressä yöllä. Retkikunta on nyt Valkosaaren eteläpuolella ja ajelehtii virtausten mukana länteen, saaren eteläkärjen ympäri.

Kommentti: ---

.....

29.9.1897

Sää: Lämpötila –1,2, etelätuulta 3,3 m/s, koettu lämpötila –5.

Ravinto: Jääkarhua.

Fyysisen toiminta: Paikoillaan jäälautalla. Lumimajaa rakennetaan.

Henkinen tila: Andrée: *Sitä vastoin jääkarhut tulevat. – – Meillä olevat lihat on pakko saada sisään, jotta suojaudumme karhuilta.*

Oireet/vammat: Kaikki ovat väsyneitä.

Lääkitys: ---

Muuta: Kaikki kolme ampuvat yhden (ja saman) jääkarhun, ison vanhan uroksen (nro 13). Partahyljettä on edelleen leirissä. Andrée kutsuu saarta jälleen New Icelandiksi.

Andrée: *Meidän lauttamme pienenee hieman hälyttävästi majamme lähellä.*

Kommentti: He muuttavat puolivalmiiseen majaan pelätessään jääkarhujen ilmestymistä. He vievät lihat sisään majaan suojatakseen itseään eli eivät lihavarastoa.

.....

30.9.1897

Sää: Lämpötila –7,1, pohjoistuulta 2,1 m/s, koettu lämpötila –11, kumpukerrospilveä.

Ravinto: Jääkarhua.

Fyysisen toiminta: Paikoillaan jäälautalla. Lumimajaa rakennetaan.

Henkinen tila: ---

Oireet/vammat: ---

Lääkitys: ---

Muuta: ---

Kommentti: ---

1.10.1897

Sää: Lämpötila -4,4, myöhemmin -10, tuuli 2,3 m/s, koettu lämpötila -8 – 15, sademäärä 10.

Ravinto: Jääkarhua.

Fyysinen toiminta: Paikoillaan jäälautalla.

Henkinen tila: Andrée: *Hyvä päivä. Ilta oli niin jumalallisen kaunis kuin toivoa vain voi.*

Oireet/vammat: ---

Lääkitys: ---

Muuta: ---

Kommentti: ---

.....

2.10.1897

Sää: Lämpötila -9, selkeää, aurinkoista.

Ravinto: Jääkarhua.

Fyysinen toiminta: Paikoillaan jäälautalla.

Henkinen tila: Yhtäkkiä jäälautta halkeaa, maja hajoaa, vesi tulee sisään. Andrée: *Se oli erittäin suuri muutos meidän tilanteeseemme ja tulevaisuudennäkymiimme. Maja ja lautta eivät voi antaa meille suojaa ja silti meidän on pakko pysytellä täällä ainakin toistaiseksi -- Voisimme työskennellä vauhdikkaasti. * Kukaan ei ollut menettänyt rohkeuttaan.*

Oireet/vammat: ---

Lääkitys: ---

Muuta: Kaikki tavarat, lihavarasto ja muut muonavarat leviävät eri jäälautoille.

Kommentti: Kaksi viikkoa rakennettu maja on nyt tuhoutunut. Nyt heillä ei taaskaan ole mitään suojaa jääkarhuja vastaan. *He eivät voi olla kovin heikentyneitä, jos he voivat työskennellä vauhdikkaasti.

.....

3.10.1897

Sää: Lämpötila -6,2, pohjoistuulta 0,9 m/s, koettu lämpötila -6,2 kumpukerrospilveä/hahtuvapilveä.

Ravinto: ---

Fyysinen toiminta: Jäälautalla. Muonavarojen ja tavaroiden kerääminen kokoon teettää työtä.

Henkinen tila: Strindberg: *Jännittävä tilanne.**

Oireet/vammat: ---

Lääkitys: ---

Muuta: ---

Kommentti: *Tämä merkintä kattaa sekä 3. että 4. lokakuuta ja tarkoittaa 1800-luvun kielenkäytössä ikävää, rasittavaa tilannetta.

.....

4.10.1897

Sää: ---

Ravinto: ---

Fyysinen toiminta: Jäälautalla.

Henkinen tila: *Jännittävä tilanne.*

Oireet/vammat:

Lääkitys: ---

Muuta: He alkavat pohtia, onko mahdollista nousta maihin siellä, mitä he kutsuvat *alangoksi*, pienellä rannalla Valkosaaren eteläkärjessä.

Kommentti: Viimeinen päivä jäällä.

Lokakuun 5. päivä: Retkikunta nousee maihin Valkosaarelle.